

7.1. Udvalgets overvejelser

Udvalget har på den baggrund alene overvejet, om der er behov for yderligere at styrke indsatsen for fremme af ligebehandling særligt med henblik på at få behandlet konkrete klagesager, eller om de beføjelser, der er tillagt Institut for Menneskerettigheder, må anses for tilstrækkelige.

Til brug herfor har udvalget drøftet det nærmere indhold af de beføjelser, der på baggrund af direktivets artikel 13 tillægges Institut for Menneskerettigheder, ligesom udvalget redegør for en række mere generelle hensyn vedrørende behovet for oprettelse af et ligebehandlingsnævn.

Udvalget peger på tre muligheder: 1) Den ordning, der svarer til direktivets krav, anses for tilstrækkelig. 2) Oprettelse af et administrativt ligebehandlingsnævn, der tildeles kompetence til at behandle klager over forskelsbehandling og afgive udtalelse, herunder om adgang til godtgørelse. 3) Oprettelse af et domstolslignende ligebehandlingsnævn, der tildeles kompetence til at træffe bindende afgørelse om usaglig forskelsbehandling.

Der er i udvalget enighed om, at der ikke er grundlag for at foreslå oprettet et domstolslignende ligebehandlingsnævn, der kan træffe bindende afgørelser. Udvalget har lagt vægt på, at et sådant nævns opgaver i nogen grad vil overlappes med de opgaver, der i øvrigt varetages i det almindelige retssystem, ligesom der i givet fald må stilles en række retssikkerhedsmæssige krav med det resultat, at nævnet ikke vil være hensigtsmæssigt som et hurtigt, billigt og smidigt alternativ for den enkelte til de almindelige domstole, idet nævnets sagsbehandling i vidt omfang vil svare til domstolens. Der henvises til betænkningen s. 229.

Der er derimod ikke enighed i udvalget om, hvorvidt der er grund til at oprette et administrativt ligebehandlingsnævn, der kan træffe ikke-bindende afgørelser, eller om det organ, der oprettes som led i gennemførelsen af direktivets artikel 13, må anses for at være tilstrækkeligt.

Otte medlemmer af udvalget (repræsentanterne for Beskæftigelsesministeriet, Erhvervs- og Økonomiministeriet, Integrationsministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Undervisningsministeriet, Advokatrådet og DA) anfører, at direktivet ikke stiller krav om etablering af et administrativt klageorgan, og at der med etablering af Institut for Menneskerettigheder er oprettet et organ med ganske vidtgående beføjelser, herunder en adgang til at bidrage til løsning af konkrete konflikter, hvorfor der kan være grund til at afvente erfaringerne hermed, inden der træffes beslutning om eventuelt at oprette yderligere organer på området. De

pågældende medlemmer anfører endvidere, at der kan være risiko for, at Institut for Menneskerettigheders beføjelser på uhensigtsmæssig vis kan overlappes med de beføjelser, der tillægges et eventuelt nyt nævn. Hertil kommer, at sager om overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, der ikke kan løses via mægling, i de fleste tilfælde mest hensigtsmæssigt bør afgøres ved de almindelige domstole, der er samfundets centrale konfliktløsningsorgan og er omgærdet af en række retssikkerhedsgarantier med hensyn til uafhængighed, upartiskhed og betryggende sagsbehandling. Endvidere anfører de pågældende medlemmer, at sådanne sager kan frembyde bevistvivl, der bør afklares ved parts- eller vidneforklaringer, hvorfor en række sager ikke vil kunne afgøres af et eventuelt nævn. Endelig kan der på nuværende tidspunkt – hvor karakteren og antallet af sager, som ny lovgivning kan give anledning til, endnu ikke kendes – være grund til at afvente erfaringerne med ny lovgivning om etnisk ligebehandling. Der henvises til betænkningen s. 230-231.

På den baggrund finder to af disse otte medlemmer af udvalget (repræsentanterne for DA og Advokatrådet), at der ikke bør oprettes et administrativt ligebehandlingsnævn. Der henvises til betænkningen s. 231.

Seks medlemmer (repræsentanterne for Beskæftigelsesministeriet, Integrationsministeriet, Justitsministeriet, Socialministeriet, Undervisningsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet) finder, at spørgsmålet om, hvorvidt der bør oprettes et administrativt ligebehandlingsnævn i ganske vidt omfang beror på en mere politisk præget vurdering af de anførte argumenter imod oprettelse af et sådant nævn, jf. ovenfor, og de af syv medlemmer anførte argumenter for oprettelse af et sådant nævn, jf. nedenfor. Disse seks medlemmer har derfor fundet det rigtigst ikke at tage stilling til dette spørgsmål. Der henvises til betænkningen s. 231.

Syv medlemmer af udvalget (formanden samt repræsentanterne for KL, Nævnet for Etnisk Ligestilling, Rådet for Etniske Minoriteter, ELO, Det Danske Center for Menneskerettigheder og LO) finder, at der bør oprettes et administrativt ligebehandlingsnævn med adgang til at træffe ikke-bindende afgørelser i enkelt-sager, herunder om adgang til godtgørelse, ligesom der bør indføres en smidig adgang til domstolsprøvelse, såfremt en afgørelse fra ligebehandlingsnævnet ikke efterleves. De pågældende medlemmer lægger vægt på, at der er et væsentlig behov for at styrke klageadgangen for personer, der udsættes for forskelsbehandling, hvorfor direktivets formål om at fremme ligebehandling af alle uanset race eller etnisk